

MŰSZAKI MENEDZSER KÉPZÉS JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK MEGYÉBEN

TECHNICAL MANAGEMENT TRAINING IN JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK COUNTY

Oláh Béla *

Szervezéstudományi és Logisztikai Tanszék, GAMF Műszaki és Informatikai Kar, Neumann János Egyetem, Magyarország

Kulcsszavak:

műszaki
képzés
Mezőtúr
Szolnok

Keywords:

technical
training
Mezőtúr
Szolnok

Cikktörténet:

Beérkezett 2018. október. 27.
Átdolgozva 2019. február. 26.
Elfogadva 2019. március 18

Összefoglalás

Kapcsolódva a konferencia fókuszához, a 100 éves kecskeméti pedagógusképzéshez, a szerző a műszaki menedzser képzés történetét kívánja bemutatni Jász-Nagykun-Szolnok megyében. A cikk a mezőtúri Tessedik Sámuel Főiskola Mezőgazdasági Főiskolai Kartól, a Szolnoki Főiskolán át, a Neumann János Egyetem szolnoki telephelyéig tekinti át a képzést.

Abstract

Connecting to the focus of the conference, to the 100th anniversary of teacher training in Kecskemét, the author describes the history of technical management training in Jász-Nagykun-Szolnok county. The paper reviews the training from the Agricultural College Faculty of Tessedik Sámuel College in Mezőtúr, through the College of Szolnok, to the Szolnok campus of the John von Neumann University.

1. Bevezetés

Jász-Nagykun-Szolnok megyében a műszaki menedzser képzés hosszabb előkészület után, a 2003-as sikeres MAB-akkreditáció eredményeképpen 2004-ben az akkori Tessedik Sámuel Főiskola Mezőgazdasági Főiskolai Karán (TSF MFK) egy-egy nappali és levelező csoporttal indult Mezőtúron. A TSF akkori négy kara és intézete közül a mezőtúri székhelyű MFK volt az egyedüli, amely műszaki jellegű képzést is folytatott, ilymódon a MAB által deklaráltan az agrártudományok mellett a műszaki tudomány-területen is akkreditációval rendelkezett [4].

Az első két évben a hagyományos főiskolai szak indult, majd 2006-tól – a szolnoki integráció következtében már a Szolnoki Főiskola Műszaki és Mezőgazdasági Fakultásán – BSc alapszakon vette kezdetét az oktatás, így egy ideig egymással párhuzamosan folyt a két képzés. A következő mérföldkő 2010 nyara volt: a Szolnoki Főiskola költségmegtakarítási és működésracionizálási célból a mezőtúri képzést a szolnoki telephelyre költöztette [3] és ezután már csak itt zajlott az oktatás (igaz már a 2009/2010-es tanévben is a szak első évfolyamos hallgatóinak elméleti képzése a megyeszékhelyen történt, ekkor tért át a főiskola a két telephelyen működő fakultási rendszerről az intézeteken alapuló szervezeti modellre is [29]). 2016-ban az alacsony jelentkezési létszámok miatt nem indult az ekkor már – a Kecskeméti Főiskola és a Szolnoki Főiskola július 1-jei egyesülésével létrejött – Pallasz Athéné Egyetem (mely 2017. augusztus 1. napjától Neumann János Egyetem megnevezéssel működik) szolnoki telephelyén a műszaki menedzser szak se nappali, se levelező tagozaton, sőt ezt követően Szolnokra nem is hirdették meg többé. Jelenleg

* Tel.: +36 20 495 4951
E-mail cím: olah.bela@gamf.uni-neumann.hu

már csak a végzős (2015-ben kezdett, 4. évfolyamos) hallgatók egyéni tanrendben történő oktatása zajlik a megyében.

1.1. A szakért felelős tanszékek és szakfelelősök

Kezdetben a szakért felelős tanszék a Karbantartás Tanszék volt, melynek vezetését 2006-ig Dr. Vermes Pál főiskolai tanár látta el, aki 2004-től 2007-ig a műszaki menedzser szakfelelőse is volt. 2006. november 1-jével a Karbantartás Tanszék összevonásra került a Matematika és Informatika Tanszékkel, ezután Alapozó és Műszaki Tanszék név alatt folytatta tovább tevékenységét, vezetője 2007. február 14-ig Dr. Bíró István főiskolai tanár [32]. 2007. február 15-től a tanszék vezetését Dr. Szűcs Sándor főiskolai tanár vette át, aki egy rövid megszakítástól eltekintve 2010. szeptember 30-ig irányította a tanszéket, melynek neve 2010. január 1-től Műszaki Tanszékre változott. Mivel Dr. Vermes Pál rész munkaidős foglalkoztatott lett, ezért 2008-tól új szakfelelőst kellett megbízni Dr. Szűcs Sándor személyében, aki nyugdíjba vonulásáig, 2013 nyaráig végezte munkáját. 2010. október 1-jén a Műszaki Tanszék, valamint a Gépészeti Tanszék egyesítésével jött létre a Műszaki és Gépészeti Tanszék, melynek vezetője Dr. Farkas Ferenc főiskolai tanár lett egészen 2011. január 31-ig [2]. 2011. február 1-jétől újra Dr. Szűcs Sándor főiskolai tanár kapott bizalmat a tanszék vezetésére, aki 2013. március 1-ig töltötte be ezt a tisztelet. Őt Dr. Czifra György főiskolai docens követte a tanszékvezetői (2013 nyártól pedig a szakfelelősi) feladatok ellátásában. A kancellária rendszer bevezetése érdekében meghozott szervezet- (intézeti és ezen belül a tanszéki struktúra) átalakítás miatt [5] 2014 nyarán a Műszaki és Gépészeti Tanszék, az Agrár- és Vidékfejlesztési Tanszék, illetve a Gazdaságelemzési és Módszertani Tanszék összevonásával alakult meg a Műszaki, Agrár és Gazdaságelemzési Tanszék, melynek vezetését továbbra is Dr. Czifra György látta el. 2014 szeptemberétől Dr. Szabó Peter főiskolai docens vette át a szakfelelősi teendőket egészen 2016. június 30-ig. Dr. Czifra György távozásával 2016. február 1-től öt hónapra Dr. Fekete István főiskolai docenst kérték fel a tanszék vezetésére. 2016. július 1-től a Műszaki, Agrár és Gazdaságelemzési Tanszék megszűnésével a kecskeméti székhelyű GAMF Műszaki és Informatikai Kar Gazdálkodás- és Szervezéstudományi Tanszéke (2017. augusztus 1-től Szervezéstudományi és Logisztikai Tanszék) lett a szolnoki műszaki menedzser alapszakért is felelős, élén Dr. Ferenczy Tibor tanszékvezetővel és szakfelelőssel.

2. Módszer

A témaválasztásnak több aktualitása is van, épp 15 éve akkreditálták a szakot Mezőtúron, ahová a képzés elindulásakor kerültem oktatóként, továbbá 10 éve végzett az első évfolyam és jelenleg már csak egy kifutó évfolyam van Szolnokon, végül Kecskeméten sem túl rózsás a szak helyzete (az elmúlt két évben ott sem indult a képzés nappali tagozaton), melynek gondozó tanszékéhez tartozom magam is.

A célkitűzés megvalósítása érdekében a tanulmány témájához szorosan kapcsolódó, még fellelhető nyomtatott és elektronikus szakanyagok áttekintésével feldolgoztam a műszaki menedzser képzés történetét Jász-Nagykun-Szolnok megyében a kezdetektől egészen napjainkig, beleértve a hallgatói létszámok alakulását, a képzési hely, az infrastruktúra, a hallgatói szolgáltatások, az oktatói gárda és a tanterv változását. Összevettem a mezőtúri és a szolnoki telephelyekre vonatkozó adatokat, információkat egymással, rávilágítottam néhány különbségre és összefüggéseket kerestem, amelyek (együttesen) eredményezhették, hogy a felsőfokú műszaki oktatás hamarosan megszűnik a megyében.

3. Eredmények

3.1. Hallgatói létszámok

3.1.1. Jelentkezők és felvettek száma

A főiskolai szakra az első évben felvételt nyertek száma (1. ábra) mind nappali tagozaton (10 fő államilag finanszírozott), mind levelezőn (8 államis és 22 költségtérítéssel hallgató) messze elmaradt a tervezettől (nappali tagozaton 40+40, levelezőn 40+60 hely állt rendelkezésre [26]).

Év	Összes jelentkező								Első helyen jelentkezők								Felvettek összesen							
	Nappali				Levelező				Nappali				Levelező				Nappali				Levelező			
	Áll.	Költs.	Pót	Össz.	Áll.	Költs.	Pót	Össz.	Áll.	Költs.	Pót	Össz.	Áll.	Költs.	Pót	Össz.	Áll.	Költs.	Pót	Össz.	Áll.	Költs.	Pót	Össz.
2004	43	7	-	50	25	34	-	59	10	0	-	10	20	15	-	35	10	0	-	10	8	22	-	30
2005	118	15	-	133	72	39	-	111	40	0	-	40	43	5	-	48	74	0	-	74	53	5	-	58
2006	50	4	-	54	34	12	-	46	11	0	-	11	18	3	-	21	18	0	-	18	18	2	-	20
2007	32	5	-	37	46	29	-	75	5	0	-	5	9	1	-	10	4	0	-	4	8	3	-	11
2008	38	1*+15	1	55	29+5"	28+8"	4	74	10	1*+1	1	13	10+2"	1+3"	4	20	7	0*+0	1	8	10+2"	1+3"	2	18
2009	46	3	-	49	64	25	5	94	12	0	-	12	20	0	5	25	10	1	-	11	22	7	4	33
2010	66	4	1	71	46	26	6	78	20	0	1	21	17	2	6	25	5	3	1	9	15	7	5	27
2011	48	8	3	59	66	32	6	104	14	1	3	18	23	6	6	35	7	3	2	12	20	10	4	34
2012	69	20	5	94	45	9*+16	3	73	30	1	5	36	15	4*+1	3	23	28	1	2	31	14	0*+1	3	18
2013	53	7	1	61	32	9*+9	4	54	18	0	1	19	5	4*+2	4	15	17	0	0	17	6	0*+1	0	7
2014	55	8	-	63	47	17	3	67	16	0	-	16	14	2	3	19	13	0	-	13	8	1	3	12
2015	34	3	-	37	30	11	1	42	13	0	-	13	9	1	1	11	7	0	-	7	6	1	0	7
2016	44	7	-	51	36	17	-	53	7	0	-	7	13	3	-	16	0	0	-	0	0	0	-	0

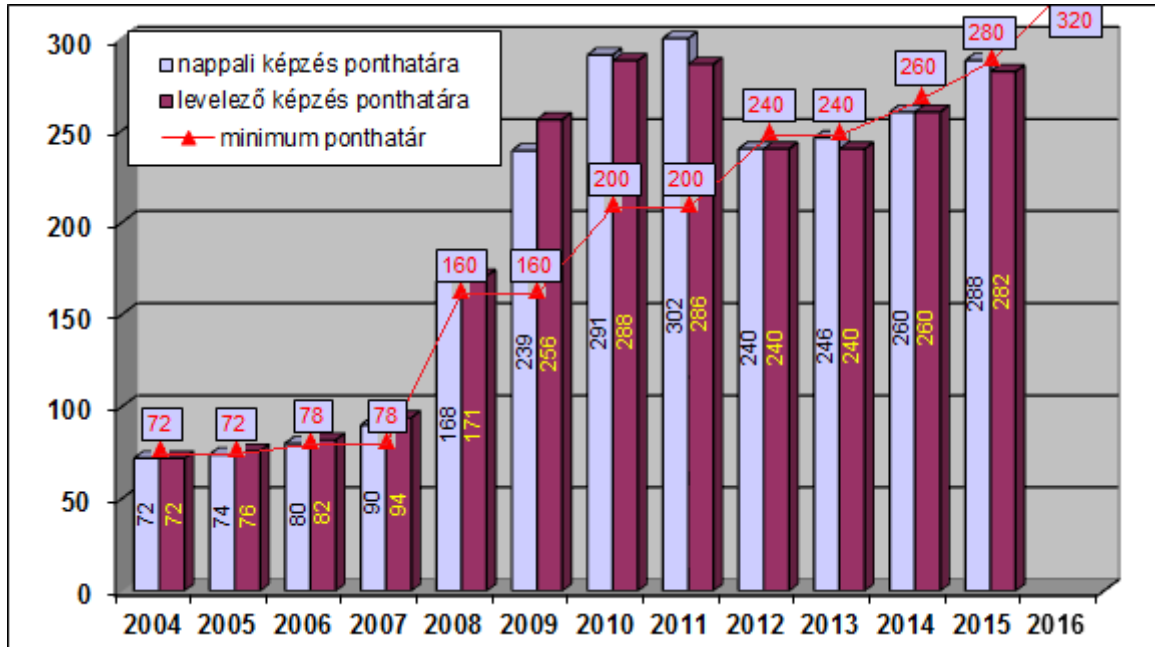
* - keresztfeléven, " - (Szolnok)

1. ábra. A műszaki menedzser szakra jelentkezők és felvettek száma az elmúlt években [23]

2005-ben már lényegesen nagyobb (közel háromszoros) igény mutatkozott a szak iránt (74 fő nappalis és 58 fő levelezős jutott be). A második évben más karok magas felvételi pontszámai miatt viszonylag sok második és további helyes hallgató is bejutott a szakra. Ebben az évben sikerült egyedül az államilag finanszírozott keretszámokat (nappalin 38, levelezőn 40) feltölteni, sőt azt meghaladni, élve azzal a lehetőséggel, hogy egyes szakok között létszám-átcsoportosításra volt mód. A következő évben indított új BSc alapszakon az érdeklődés további fokozódását várták [6].

2006-ban azonban a jelentkezők száma drasztikus (több mint 60%-os) visszaesést mutatott, így újra csak 22%-ra sikerült betölteni az elérhető helyek (53+40, illetve 40+40 [20]) számát. Sőt 2007-ben még tovább (újabb 50%-kal) csökkent az érdeklődés (a jelentkezések csupán 13,4%-ban jelölték meg első helyen a szakot és mindössze 4 nappalis, valamint 11 levelezős került felvételre (1. ábra), pedig a felvehető létszám 112 fő volt, azaz a rendelkezésre álló helyeket 13,4%-ban sikerült feltölteni). A nappali tagozatra jelentkezők száma két év alatt a negyedére csökkent, míg a szakot első helyen megjelölők száma hetedére esett vissza, ami aligha magyarázható Mezőtúr sok szempontból hátrányos földrajzi elhelyezkedésével, a vidék számára előnytelen felsőoktatási (a Bologna folyamat eredményeképp a képzést indító intézmények száma megnövekedett) és felvételi rendszer előírásaival, vagy a demográfiai helyzettel. Ennek oka elsősorban az volt, hogy a Tessedik Sámuel Főiskola – az intézmény kiválása után is – rendelkezett ezen (meg a többi) szak indítási jogával, és ezzel élve is a Békés megyei piacot, lényegében Mezőtúr korábbi fő beiskolázási területét elvitte (A szolnoki integráció első hat évében a békéscsabai kar 63%-kal több műszaki menedzser hallgatót vett fel, gyakorlatilag majdnem a Mezőtúrról „hiányzó” létszámot). 2008-ban levelező tagozaton a szolnoki helyszínen is meghirdették az alapszakot, ennek és a pótfelvételi lehetőségnek is köszönhetően – bár mintegy 70 ezerrel kevesebben jelentkeztek a felsőoktatási intézményekbe, mint 2004-ben – kismértékben emelkedett a szakra jelentkezők, illetve felvételt nyerők (8 és 18 fő) száma. Jóllehet a csak ekkor hirdetett keresztfeléves nappali képzés nem indult el (kizárólag 1 fő jelölte meg). Ez évben a bejutási arány az első helyen jelentkezők körében az államilag támogatott helyekre kiemelkedően magas, 86,4% (nappalin 70%, levelezőn 100%) volt. 2009-ben – a több mint 40%-kal megnövekedett (239 és 256) felvételi pontszámok ellenére – folytatódott a kedvező tendencia, ami annak is betudható, hogy az intézmény nagy hangsúlyt fektetett a tudatos beiskolázási feladatokra, azonban a nappali tagozatra felvettek száma még így is csak a hetede volt a négy évvel korábbi értéknek. A levelező képzésre jelentkezők aránya valamelyest kedvezőbben alakult, ami valószínűleg azzal magyarázható, hogy a többségében munkahellyel rendelkező potenciális hallgatók felismerték a képzés szükségességét, hasznosságát, illetve annak helye számukra nem volt döntő tényező. Összességében megállapítható, hogy a szakra felvételt nyertek száma, ahogy minden évben úgy ekkor is elmaradt a rendelkezésre álló (20 nappalis és 50 levelezős [30]) helyek számától (pedig a keretszámok is évről-évre csökkentek), ami előre jelezte a képzés(ek) Szolnokra történő áthelyezését. Nem véletlen, hogy 2009 szeptemberében a szak első évfolyamos hallgatói már a Tisza-parti városban kezdték meg tanulmányaikat.

2010-ben, a beköltözés következtében csak a megyeszékhelyre hirdetett szakra a felvettek létszámában ismét (igaz csekély mértékű) visszaesés volt tapasztalható (9 fő nappalis és 27 fő levelezős), ami talán a minimális pontszám alapképzésben 160 pontról, a kormány döntése alapján, 200 pontra történő emelésével (2. ábra) és a rendkívül magas ponthatárokkal (291, 288) indokolható (a nappali, állami ösztöndíjas első helyes jelentkezők csak 15%-a jutott be [31]).

2. ábra. Állami ösztöndíjas felvételi pontszámok tagozatonként és minimum ponthatárok alakulása

Pedig ettől az évtől a BSc szakra felvételt nyert hallgatók képzésük zárását követően kiállításra kerülő oklevelében szereplő szakképzettség az addigi gazdálkodási mérnökkel ellentétben (a korábbi főiskolai szintű szakképzettségre) műszaki menedzserre módosult. 2011-ben, amikor már a közvéleményben is tudatosult, hogy a képzés – a mezőtúri helyszínhez viszonyítva kedvezőbb földrajzi fekvésű – Szolnokon folytatódott, a szak iránt 30%-kal nőtt az igény, de még így is csak 40%-ra, illetve 68%-ra sikerült feltölteni a rendelkezésre álló hallgatói létszámkeretet (30 és 50 [27]). Az érdeklődés a következő évben is megmaradt (a BSc szak nappali tagozatára ekkor nyert felvételt a legtöbb hallgató, 31 fő), pedig 2012-től már 240 pont alatt nem lehetett bejutni a szakra, igaz viszont, hogy a műszaki képzésekre felvehető államilag finanszírozott hallgatói keretszámot megnövelték (62 nappali, 49 levelező). 2013-ban azonban ismét visszaesett, az előző évhez képest mintegy felére a szak iránti kereslet, ami az adott korcsoport létszámcsökkenésének is betudható. A csak ebben a két évben meghirdetett levelezős keresztféléves képzés sem indult be, összesen 9-9 fő jelentkezett, közülük 4-4 volt első helyes. 2014-ben sem változott a szakra jelentkezők és felvételt nyerők (13 és 12 fő) alacsony száma, amire a felvételi minimum ponthatár további 20 ponttal történő emelése adhat magyarázatot. 2015-ben (amikor már minimum 280 pont volt szükséges a bekerüléshez) még kisebb (mintegy fele) igény mutatkozott a szak iránt (a képzés duális formában is történő meghirdetése, a "B" épületben kialakított, február 9-én átadott műszaki oktatóbázis [15] és felsőfokú oklevél alapján is számítható felvételi pontszám ellenére), ami így újra elérte a 2007-es mélypontot. A BSc szak nappali tagozatára évente felvételt nyert hallgatók száma (ami a Szolnoki Főiskolához történő csatlakozás óta átlagosan 13 fő) megkérdőjelezte a képzés fenntarthatóságát.

2016-ban a szaknál központilag meghatározott, állami ösztöndíjas finanszírozási formánál minimálisan elérendő 320 pontnak is köszönhető – az egy évvel korábbihoz hasonló – alacsony jelentkezési létszámok miatt se nappali, se levelező tagozaton nem indult első évfolyam. Az egyetem, mivel Kecskeméten szintén rendelkezett műszaki menedzser szakkal (ami ugyancsak hallgatói létszámcsökkenéssel és forráshiánnyal küzdött), nem volt érdekelt tovább finanszírozni a gazdaságtalan képzést, így 2017-től már nem is hirdették a szakot Szolnokra, pedig a 2015-ös nyári integrációs tárgyalások határozatában még az állt, hogy a műszaki menedzser alapszak csak

Szolnokon kerül meghirdetésre. Konstatálható, hogy 12 év átlagában a normál felvételi eljárásban felvettek és az első helyen jelentkezők aránya 1,03 (mindkét munkarend esetében). Ez a mutató Mezőtúron (az első hat évben) még 1,21 volt, addig a szolnoki képzési helyen már csak 0,83. Nappali tagozaton az összes jelentkező 13,2%-a, levelezőn pedig 33,7%-a az önköltséges finanszírozási formát jelölte meg, az első helyes jelentkezőknél ezen arányok 1,43% és 16,6%. A költségtérítéses képzésre felvételt nyert hallgatók aránya nappalin 3,74%, levelező munkarendnél 23,27%. A felvettek öt és fél százaléka (2,8% és 7,6%) pótfelvételi eljárás keretében jutott be a szakra.

3.1.2. Beiratkozottak és végzettek száma

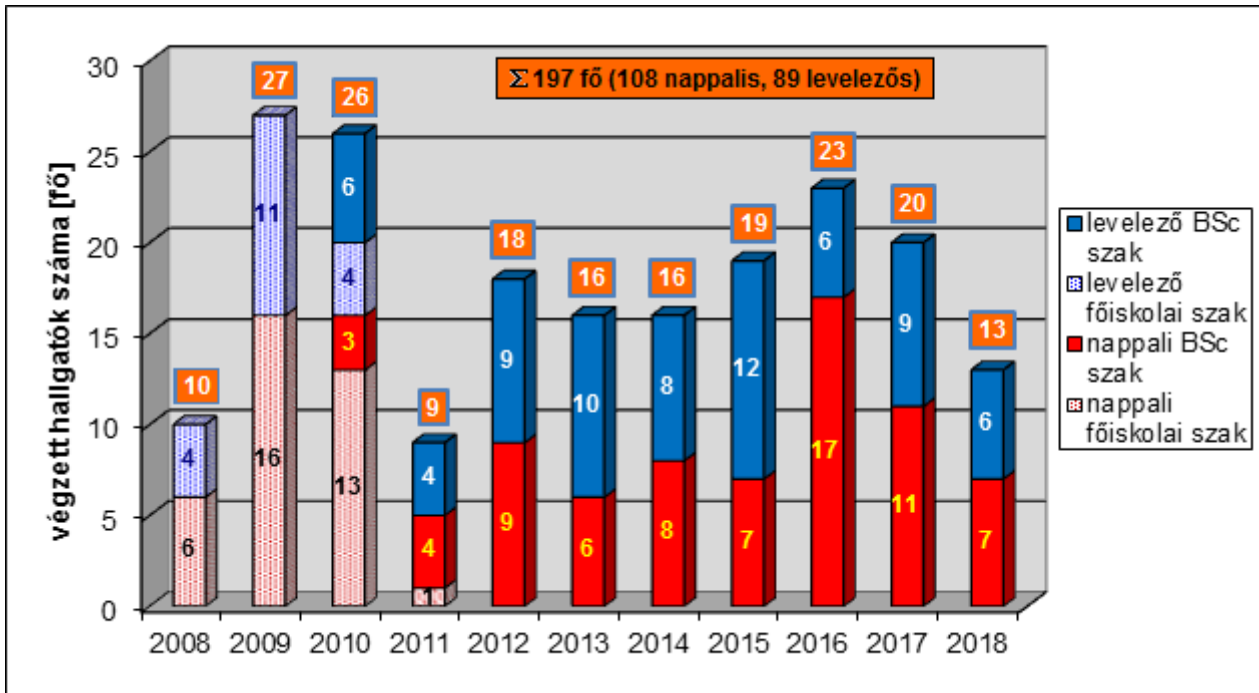
A főiskolai képzés egy-egy kis létszámú (14 és 19 fős) nappali és levelező csoporttal indulhatott el 2004 szeptemberétől. Levelező tagozatra a felvételt nyertek csak 63,3%-a iratkozott be, ami a költségtérítéses képzésre felvett hallgatók nagy számával indokolható. Érzékelhető, hogy 2005-ben megindult az érdeklődés a szak iránt, a hallgatói létszám az első évihez képest közel négy és félszeresére nőtt. A legnagyobb összlétszám (146 fő) is erre az évre esett, ami azért is érdekes, mert ekkor még csak két évfolyam tette ki ezt a viszonylag magasnak mondható hallgatói állományt, míg később három, majd négy évfolyam együtt sem tudta ezt a létszámot nemhogy elérni, de még megközelíteni sem (3. ábra).

Év	1. évf.		2. évf.		3. évf.		4. évf.		(főiskolai + BSc szak)		
	Beiratkozottak (okt. 15-i állapot)								Össz. létszám		
	Napp.	Lev.	Napp.	Lev.	Napp.	Lev.	Napp.	Lev.	Napp.	Lev.	Össz.
2004	14	19	-	-	-	-	-	-	14	19	33
2005	71	56	13	6	-	-	-	-	84	62	146
2006	29	35	30	17	12	5	-	-	42+29	22+35	128
2007	7	9	20	10	29	15	12	5	41+27	20+19	107
2008	8	11	4	8	14	8	33	16	33+26	16+27	102
2009	8	23	7	11	4	7	14+14	7+7	14+33	7+48	102
2010	10	18	4	10	8	5	10	10	32	43	75
2011	10	32	10	9	3	10	14	1+11	37	1+62	100
2012	28	18	8	21	10	9	8	11	54	59	113
2013	15	9	25	13	8	19	11	10	59	51	110
2014	12	13	10	9	24	10	10	17	56	49	105
2015	7	7	10	4	7	7	26	16	50	34	84
2016	-	1	4	5	9	5	11	15	24	26	50
2017	-	-	-	-	4	2	9	9	13	11	24
2018	-	-	-	-	-	-	5	3	5	3	8

3. ábra. A műszaki menedzser szakra beiratkozott hallgatók évenkénti létszámadata

2006-ban már BSc-szakon indult a képzés, ahová 68,4%-kal többen iratkoztak be, mint ahányan felvételt nyertek. Ez a képzést váltó (a főiskolai szintű alapképzésről a BSc szakra átlépő) hallgatóknak tudható be. A 2005-ben indult évfolyamból a második tanévre a nappali tagozatosoknak csak 42,3%-a, a levelezőknek pedig alig harmada (30,4%) iratkozott be. Ez az előbb említett ok mellett az intézményt váltó (a TSF által 2006-ban a Gazdasági Főiskolai Karra meghirdetett és Békéscsabán elindult műszaki menedzser szakra átjelentkezett) hallgatóknak is köszönhető. Mindez összességében 12,3%-os létszámcsökkenést eredményezett (128 fő). 2007-ben a lemorzsolódások és a szak iránti érdeklődés drasztikus csökkenése következtében a hallgatói létszám még tovább (újabb 16,4%-kal, 107 főre) apadt, pedig ekkor már mind a négy évfolyamon volt tanuló.

2008-ban végzett az első (főiskolai) évfolyam, hét félév alatt a beiratkozott hallgatók 30,3%-a (10 fő) jutott el a záróvizsgáig. Ebben az évben 4,7%-ra mérséklődött a létszámcsökkenés a szakon. 2009-ben végzett a legtöbb (16 nappalis és 11 levelezős) hallgató (4. ábra).

4. ábra. A végzett hallgatók létszámadata évenként és munkarendenként

2010-ben a BSc szakon is sor került az első záróvizsgá(k)ra, a főiskolai szintű hallgatókkal együtt összesen 26 fő fejezte be tanulmányait. A szak és vele együtt a mezőügyi fakultás hallgatói létszámának alakulása előrevetítette a képzés(ek)nek a szolnoki „új bázison” történő koncentrálását. Megállapítható, hogy 2005-től a 2010-es évvel bezárólag a hallgatói létszám ugyan évenként eltérően, de folyamatában csökkent. A mélypont az utóbbi év volt (26,5%-os létszámcsökkenés, mindössze 75 fő), ami főleg a megyeszékhelyre történő beköltözéssel magyarázható, ugyanis a hallgatók egy része inkább nem, vagy más felsőoktatási intézménybe iratkozott be. Egyébként is elmondható, hogy 2008 és 2010 között a felvételt nyert levelezős hallgatók csak kétharmada regisztrált be, ami a magasabb számú önköltséges hallgatóval indokolható. 2010 őszén a műszaki menedzser szakon tanulók száma (az alapképzéseken az aktív hallgatói összlétszám 2,6%-a) olyan kevés volt, hogy nem fedezte a képzés költségeit sem. Érezhető volt, hogy ilyen alacsony hallgatói létszámokkal a szak hosszabb távon nem tartható fenn, ezért az intézmény külön hangsúlyt fektetett a tudatos beiskolázási feladatokra, minek eredményeképpen 2011-ben harmadával több elsős kezdhette meg tanulmányait és szintén harmadával (100 főre) növekedett az összlétszám is (ekkor végzett a legkevesebb hallgató, mindössze 9 fő). 2012-ben – az előző évet is túlszárnyalva – 9,5%-kal több elsős és 13%-kal több hallgató (113 fő) tanult a szakon. Jól látható, hogy a műszaki menedzser szak hallgatói létszáma (a főiskolán amúgy egyedülként) a vizsgált időszakban emelkedett [17], azonban az intézmény összes (8) alapszakjához viszonyítva még így is alacsony részarányú volt (egy év alatt 4,1%-ról 5,8%-ra nőtt), annak dacára, hogy a főiskola aktív hallgatóinak létszáma szintén évről-évre jelentősen csökkent (a közgazdász területek rendkívül magas állami ösztöndíjas pontszámának köszönhetően). 2013-ban szintén a műszaki képzési terület volt az egyetlen, ahol csupán minimális (2,7%-os) visszaesés volt [18] tapasztalható (110 fő) a feleannyi elsős tanuló ellenére is. 2014-re megint csak némi (4,5%-os) csökkenés következett be az összlétszámában (105 fő, ami már 9,4%-a volt az alapképzések összes hallgatói létszámának). Elmondható, hogy 2007 és 2014 között (a 2010-es évet kivéve) 100 és 113 fő között volt a szak hallgatói létszáma. 2015-ben, amikor a legkevesebb első évfolyamos (7 nappalis és 7 levelezős) hallgató iratkozott be a szakra, ráadásul az egyébként is átlagnál több (levelezőn rekordszámú) végzett hallgató (7+12 fő) száma meghaladta azt (az első ilyen év volt), 20%-kal (84 főre) csökkent a létszám. Mindennek ellenére, még így is 10,1%-ot tett ki az alapképzés összlétszámából. A következő évtől már nem indult a szak, se nappali, se levelező tagozaton (a 3. ábra 2016 évi sorában szereplő 1 fő elsős levelezős is nappali munkarendről jelentkezett át). Ennek és a harmadik legnagyobb (nappalin rekord) létszámú (17+6 fő) végzett menedzsernek köszönhetően 40,1%-kal apadt az aktív állomány (50

fő) a szakon, mely 2017-re további 50%-ot meghaladó esést produkálva 24 főre, 2018 őszére pedig annak harmadára, összesen 8 főre csökkent (valamint 3 passzív státuszú hallgató is nyilván volt még tartva a rendszerben).

A 3. és 4. ábrából kiolvasható, hogy a főiskolai szintű műszaki menedzser képzésre beiratkozott hallgatók csak jó harmada (nappalin ennél nagyobb (42,4%), levelezőn pedig kisebb (25,3%) arányban), míg a BSc alapszakon közel fele (nappalin 56,7%-uk, levelezőn 41,7%-uk) fejezte be tanulmányait (árnyalja a képet, hogy a bachelor képzést elvégző tanulók közül heten is a főiskolai képzésről jelentkeztek át), még ha nem is mindenki hét félév alatt. A főiskolai szakon végzetek például több mint 36%-a (nappalin 44,4%, levelezőn 21,1%) több mint hét félév alatt járt sikerrel. Összességében megállapítható, hogy a hallgatók 56,7%-a nem záróvizsgázott. Tapasztalatok szerint a képzésre jelentkezők nem számítottak arra, hogy jelentős természettudományos alapismereti és műszaki törzstárgyakat kell tanulniuk [7]. Megfigyelhető a levelező tagozatos hallgatók viszonylag nagy lemorzsolódási aránya. Közülük (a hallgatók jobb hozzáállása és eredménye ellenére is) sokan (51%-uk) az első és második félévben „feladták” a családi, munkahelyi vagy más irányú elfoglaltság melletti többletmunkát igénylő tanulást, nappalin ez az érték 33,8% volt. A 197 végzett hallgató 25,4%-a nő volt, 28 nappalis és 22 levelezős. Érdekes, hogy a szakot elvégzők több mint negyedének (26,8%-ának, azaz 53 főnek) szakdolgozati konzulense jómagam voltam. A végzetek 45,18 százaléka (89 fő) levelező munkarendben zárta le tanulmányait, de ebben már a tagozatváltók (nappali képzésről átlépők) is benne vannak.

3.2. Oktatói állomány

Mivel az intézményben a vizsgált időszakban több tudományterületen (és több szakon) folyt képzés, így a szakhoz kapcsolódó oktatói állomány nehezen meghatározható. Azonban nagy általánosságban elmondható, hogy a minőségi működéshez, alapvetően az oktatáshoz szükséges humánerőforrás – a Magyar Akkreditációs Bizottság megítélése szerint [8] is – a mezőtúri időszak alatt rendelkezésre állt, a fakultás megfelelő oktatói és szakmai tapasztalatokkal bíró oktatógárdával rendelkezett a műszaki képzésen belül is. Ugyanakkor a hallgatólétszám fogyatkozása miatt szükségessé vált az oktatói létszámcsökkenés is. Ennek megfelelően az adatok a személyi állomány egyértelmű zsugorodását mutatják [7]. Kisebb mértékben az oktatókat (főként a nyugdíjasokat, illetve nyugdíj-közelieket), nagyobb mértékben az egyéb alkalmazottakat érintette a változás. Bár az nem haladta meg a hallgatói létszám évenkénti csökkenését [1]. Mindazonáltal a főiskolai légkört – a hallgatók véleménye szerint is – hagyományosan jó oktatói-hallgatói viszony jellemezte (egy 2006-os rangsorban a 2. helyre került a mezőtúri intézmény ebből a szempontból [9]). Ez időszakban több, a képzésen (is) oktató kolléga szerzett országos szakmai elismerést, úgymint Magyar Felsőoktatásért Emlékérem, JNSZ Megyei Prima Primissima Díj (tudomány), Életfa (FVM), Pro Régió Díj, Jász-Nagykun-Szolnok Megyéért Díj, JNSZ Megyei Gazdasági Díj, Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Testnevelési és Sport Díj, Kádár Béla Díj, Pedagógus Szolgálati Emlékérem [3]. Tudományos minősítéssel rendelkező oktatók aránya 2007-ben (28 teljes munkaidős oktatóból 11 fő, azaz) 39,3% volt, ami átlagos értéknek felelt meg a műszaki szakcsoporton képző felsőoktatási intézményekben, sőt jelentősen meghaladta a GAMF Kar 20%-át [10].

A szolnoki időszak alatt a telephely-váltás és az oktatói fluktuáció miatt a műszaki jellegű tárgyakat oktatók száma tovább csökkent. A szak oktatóinak létszáma, figyelembe véve a jelentős oktatási tárgykínálatot és az országos átlagot (néhány a gazdasági szakokhoz tartozó oktató bekapcsolódása ellenére is), viszonylag alacsony volt. Bár a képzett humánerőforrás ekkor is biztosított volt, túl sok tantárgy jutott egy-egy főállású oktatóra, nem minden oktató kutatta az általa oktatott diszciplíná(ka)t. A fokozattal rendelkező, ún. minősített oktatók aránya is folyamatosan csökkent. Ez a tudományos elismerések számában is megmutatkozott: egyedül csak Dr. Gulyás László részesült kitüntetésben (Magyar Felsőoktatásért Emlékplakett, 2011) ezen időszakban. Idővel a szakon oktató kollégák létszáma elérte azt a kritikus szintet, amikor az oktatási kötelezettségek teljesítése is nehézségekbe ütközött, különösen a műszaki területen volt erősen érezhető a megfelelő humánerőforrás hiánya (2016 őszére mindössze 4 fő-re csappant az ilyen végzettséggel rendelkezők létszáma).

3.3. Tanterv

Terjedelmi kötöttségek miatt a tantervek részletes bemutatására, a változások ismertetésére jelen tanulmány nem tér ki, de általánosságban néhány megállapítás azért tehető. A hagyományos főiskolai műszaki menedzser szaknál a tantervben szereplő tanórák száma (a nyelv- és a testnevelési órák nélkül) a 7 félév alatt a nappali tagozaton 2280 óra, a levelező tagozaton pedig 578 óra volt, megemlítendő azok – a Látogató Bizottság megítélése [8] szerint is – feltételezhetően túlhangsúlyos műszaki tartalma. A vonatkozó kormányrendelet alapján három szigorlatot írtak elő: Matematika szigorlat a 2. félév végén, Közgazdaságtan szigorlat a 3. félév végén, Anyagismeret és gyártástechnika szigorlat a 4. félév végén [4].

A 2006-ban indult (BSc) alapszak tanterve a felsőoktatási reformok alapján a bolognai előírásoknak megfelelően készült el. A főiskolai szakkal ellentétben már nem voltak szigorlatok, a képzés heti óraszámát mindazonáltal viszonylag magas volt, nappali tagozaton összesen 2820 kontakt óra volt, ami heti átlagban 30 órát jelentett. A tanterv a későbbiekben rendszeres fejlesztésen esett át (a tanórák száma is csökkent). 2008-ban például az FSZ és az alapképzés lett szinkronizálva, 2009 nyarán a különböző BSc szakok harmonizálása (a közös tantárgyak miatt az oktatás racionalizálása) történt meg, ami az oktatásszervezés és az oktatók leterheltsége szempontjából hatékonyak bizonyult, viszont szalmailag megkérdőjelezhető. 2010-ben pedig egy nagyszabású tananyagfejlesztésre, tartalmi átalakításra került sor az alapszakon, a képzést gazdaságosabbá, illetve még jobban gyakorlatorientálttá téve [2]. A tanterv a szolnoki évek alatt szintén folyamatos módosításokon ment keresztül (csökkent a műszaki tárgyak száma, kreditértéke, azonban a vezető oktatókat így is általános túlterheltség jellemezte, a tantárgyfelelősség ellátása romlott). A szakon oktatott tárgyak kreditjeinek meghatározása ugyanakkor nem volt következetes, egyes tantárgyak esetében nem volt összhangban az óraszámával.

3.3.1. Szakirányok

A tanterven belül érdemes megvizsgálni a szakirányok (számának) változását is. A főiskolai képzés szakindítási kérelmében mindkét (nappali és levelező) tagozaton két szakirány szerepelt: az üzemeltető-karbantartó szakirány és a gépgyártó szakirány [4]. Az eszközök üzemeltetésével és fenntartásával foglalkozó szakirány a műszaki menedzser képzést folytató hazai felsőoktatási intézmények akkori szakirányai között nem volt elérhető. 2005-re a szakirányok tovább bővültek (logisztika, minőségbiztosítás, marketing-pénzügy), melyek közül szintén választhattak és választották is a legelső évfolyam hallgatói a szakirány-választáskor. A BSc szakon az utóbbi már nem szerepelt a választható szakirányok között, de 2007-től bekerült az autógépész, illetve a környezettechnika szakirány [33]. Később bevezetésre került a marketing-menedzsment specializáció is, igaz 2008-tól a gépüzemfenntartó (karbantartó) szakirány meghirdetését – mivel az alacsony jelentkezési létszámok miatt egyszer sem sikerült beindítani – szüneteltették [11]. Amíg a mezőtúri időszak alatt növekedett a választható szakirányok száma, addig Szolnokon a csökkenő tendencia volt megfigyelhető.

A 2010-es tanévtől kezdve a szak tanterveiben már csak két szakirány (2014-től specializáció) volt megtalálható, a gépgyártó és a gépüzemfenntartó [24], pedig a 2010-es felvételi tájékoztatóban az autógépész, gépgyártó, környezettechnika, logisztika, minőségbiztosítás szakirány és a marketing-menedzsment specializáció szerepelt [25]. A szakirányok közül a legkeresettebb a logisztika volt, mégis már a 2010/11-es tanév szakirány-választásakor sem engedték meg meghirdetni sem, pedig a rájuk érvényes (2009-es) tantervben még szerepelt (a nemzetközi gazdálkodás szak – nemzetközi logisztika szakirány – érdekeivel ütközött). Egy évre rá, 2012 tavaszán is csak (műszaki logisztika) specializációként (második szakirányként, levelezőn, költségtérítéses formában) indulhatott. Hiába lett kidolgozva 2013-ban a műszaki logisztika szakirány, azt nem terjesztették a hallgatók felé. A minőségbiztosítás szakirány is nagy népszerűségnek örvendett, mert a hallgató a záraskor TÜV vizsgát is tehetett, amit később jól tudott hasznosítani [8]. A 2012-es évvel bezárólag a végzett műszaki menedzser hallgatók 60%-a (a nappalisok 63,5%-a, míg a levelezősök 55,3%-a) végezte el a logisztika szakirányt, míg a minőségbiztosítási szakirányt 34,4%-uk. Ezután, értelemszerűen a gépgyártó és a gépüzemfenntartó szakirányok kerültek előtérbe, hat év alatt a végzettek 94,39%-a „választotta” e

két szakirány valamelyikét, esetleg mindkettőt. De összességében még így is a logisztika szakirány követelményeit teljesítették a 2008-tól műszaki menedzser szakképzettséget szerzők közül a legtöbben (számszerint 68-an, azaz 34,52%-uk).

3.4. Mezőtúri hallgatói szolgáltatások

A hallgatói szolgáltatások (kollégium, könyvtár, sportolási lehetőségek, nyelvi képzés) jó színvonalúak voltak. A Felvi rangsor 2006 című kiadványban [9] az agrárfőiskolai karok mezőnyében a hallgatói értékelés alapján összességében a 4. helyre került a fakultás a szolgáltatásokkal való elégedettségük megítélésében.

3.4.1. Kollégium

A kollégiumi feltételek nem voltak korszerűek, de a férőhelyek száma kedvező volt, alacsony áron, jól szolgálta a hallgatók elhelyezését. 2004 óta minden nappali tagozatos, nem mezőtúri lakóhelyű hallgató kollégiumi férőhelyet kapott a három, különálló kollégiumi épület valamelyikében, a levelezős hallgatók részére pedig, a konzultációk és vizsgák idejére olcsó szálláslehetőséget biztosítottak. A kollégium a felsőoktatásra jellemző átlagos szinten kielégítette az elvárásokat: nyugodt és kulturált lakhatási feltételeket nyújtott; lehetőséget adott a szabadidő tartalmas és hasznos eltöltéséhez. A hallgatók intézményen belüli étkezési lehetősége biztosított volt (melegkonyha, büfé, italautomata rendelkezésre állt), ami a hallgatók véleménye szerint 3. helyezést jelentett a már említett Felvi rangsorban [9].

3.4.2. Könyvtár

A hallgatók rendelkezésére állt egy csaknem 25 ezer kötetet forgalmazó könyvtár, ami a központi telephelyen, egy kétszintes, galériás rendszerű, 760 m² alapterületű épületrészben foglalt helyet és gépészeti ismeretek gyűjtőköréből jól ellátott volt. A könyvtár teljesítményét, színvonalát a Felvi rangsor 2006 című kiadványban [9] is elismerték, az agrárfőiskolai karok mezőnyében első helyezést ért el. A jegyzet, a tankönyv és a szakkönyv ellátottság is megfelelt a kívánalmaknak. A tantárgyak jelentős részéhez saját jegyzettel rendelkezett az intézmény, amelyeket az államilag támogatott hallgatók térítésmentesen kaptak meg a félévek elején tankönyvcsomag formájában [19].

3.4.3. Sportolási lehetőségek

A sportolási és rekreációs lehetőségek igen széleskörűek voltak: 17 művelhető sportág (pl. aerobik, asztalitenisz, atlétika, falmászás, lovaglás, röplabda, sízés, tollaslabda, túrakajakozás-kenuzás, úszás), szabadtéri sportlétesítmények (kézilabda, kosárlabda, labdarúgás, tenisz), egy 1000 m²-es küzdőterű, saját, jól felszerelt sportcsarnok, kétállásos automata tekepálya, kondicionálóterem, csónakház, stb. állt a hallgatók rendelkezésére. A sportlétesítmények felszereltsége és működtetése más intézményekhez viszonyítva impozáns volt. A sportolás alapvető eszközei minden művelt sportágban biztosítottak voltak a hallgatók számára tanulmányi munkájuk melletti szabadidejük tartalmas eltöltéséhez. A kulturális igények kielégítésére heti rendszerességgel mozi működött, illetve öntevékeny zenei klub munkájába kapcsolódhattak be az érdeklődők. Jelentős volt a hagyományok ápolása, a hallgatói igényeket minden évben különféle rendezvények is szolgálták: a Gólyabál és az ún. felező buli, valamint a végzősöket búcsúztató Valéta napok eseménye. A kétnapos valétálást sport- és egyéb vetélkedők, gépkarnevál, szakestély, gyűűavatás tette igazán felejthetetlenné [1].

3.4.4. Infrastruktúra

Az 1950-es évek elején épült 4303 m²-es tanulmányi épület a 2000-es évek elején is jól szolgálta az elméleti oktatást. A fakultás épületeiben hagyományosan rend és tisztaság uralkodott. Az intézmény külleme, továbbá az intézmény épületeinek állapota a 2006-os Felvi rangsorban a 7 főiskolai kar közül második-második helyezést ért el, de a 11 agráregyetemi karok közül is csak egy-egy előzte volna meg [9]. Az intézmény informatikai eszközökkel való ellátottsága átlagos szintű volt, azonban oktatástechnikai felszereltsége hiányos volt, ugyanis csak korlátozottan rendelkezett korszerű Power-Point-os oktatástechnikával. A szak hallgatóinak gyakorlati képzését és a tantárgyi gyakorlatok helyszíneit a központi telephely csaknem 2000 m²-es létesítményében,

az ún. U épületben található laboratóriumok (anyagvizsgáló labor, elektrotechnikai labor, kémiai labor, járműszerkezetek, motorok labor, gépjárművizsgáló labor, épületgépészeti labor), és a fakultás kezelésében lévő a központi telephelytől (5. ábra) mintegy 200 m-re fekvő Tanüzemben fellelhető műhelyek (forgácsoló műhely, hegesztő-lakatos műhely, diagnosztikai műhely) szolgálták.

5. ábra. A mezőtúri tanulmányi épület

Tantárgyi (pl. Üzemfenntartás) gyakorlatok keretében még a Tangazdaságot is igénybe vették, aminek feltételrendszere a műszaki menedzser hallgatók gyakorlati ismereteinek elsajátítását is jól szolgálta.

Összegezve elmondható, hogy a szak profiljához illeszkedő oktatási, kutatási feladatokhoz a rendelkezésre álló infrastruktúra-ellátottság átlagos szinten biztosított volt. A tudományos kutatást is szolgáló műszer- és eszközállomány az oktatás igényeihez mérten mennyiségben szintén megfelelő volt, minőségben és állagát tekintve azonban erkölcsileg amortizálódott, amelyre az eszközpark és létesítmények életkora adott elsősorban magyarázatot. Bár az oktatás infrastruktúrájának folyamatos fejlesztésére törekedtek (pl. a felsőoktatási intézményekben a gyakorlati képzés tárgyi feltételeinek fejlesztését szolgáló beruházás támogatása pályázatok, valamint a szakképzés fejlesztését szolgáló eszközbeszerzés támogatása pályázat [3]), a 2007. év végén e célból benyújtott TIOP pályázat elhúzódása miatt mégsem sikerült érdemben a műszaki gyakorlati képzés feltételeit javítani, azok továbbra is szélsőségeket mutattak: a laborok többsége korszerűnek mondható volt, de – mint mindenhol – a felsőoktatás szűkös anyagi helyzete miatt voltak szegényes, elavult kutatási eszközök is [8].

3.4.5. Nyelvi képzés

A mezőtúri intézmény a hallgatók nyelvi képzéséhez a szükséges feltételekkel rendelkezett, Idegennyelvi Lektorátust működtetett, ahol német, angol és igény szerint orosz nyelv tanulására volt lehetőség. A főiskola 2000 novembere óta az ELTE ITK ORIGÓ Vizsgaközpont bejelentett akkreditált vizsgahelyeként, 2004 februárjától pedig a SZIE Zöld út Szaknyelvi Vizsgaközpont akkreditált vizsgahelyeként is működött [8], így a hallgatóknak lehetőségük volt a diploma megszerzéséhez előírt, államilag elismert nyelvvizsgájukat helyben letenni.

3.4.6. TDK tevékenység

A hagyományoszerűen minden év december hó elején megrendezett házi Tudományos Diákköri Konferenciára 2007-ben már a műszaki menedzser szakról is volt egy nevezett dolgozat. 2008-tól pedig még nagyobb érdeklődés volt tapasztalható a TDK munka iránt, olyannyira hogy a 2009-es gödöllői XXIX. OTDK Agrártudományi szekciójának Agrárműszaki tagozatában II. helyezést ért el egy hallgató [2].

3.5. Szolnoki hallgatói szolgáltatások

3.5.1. Kollégium

A Szolnoki Főiskola kollégiumai a Tisza folyó partján nyújtottak szállást és gyönyörű környezetüknek köszönhetően otthont a hallgatóknak [12]. A 2011 januárjában átadott gyaloghíd

jóvoltából az oktatási épületek „karnyújtásnyira” kerültek a kollégiumoktól: egy 15 perces sétával, kerékpáron pedig jóval rövidebb idő alatt is elérhető volt a Campus. A férőhelyek száma az országos átlaghoz viszonyítva kiemelkedően magas volt. A kollégiumi épületekben az igénylők jelentős részének tudtak szállást biztosítani, míg a konzultációs napokon a levelezős hallgatók egy részét is el tudták helyezni. A Kollégiumok – alapfunkciójukon túl – kiváló lehetőséget nyújtottak a kulturális és sport tevékenységekre, a szabadidő hasznos eltöltésére is. Az éttermi szolgáltatás biztosítása sem jelentett gondot, mivel a hallgatók rendelkezésére állt a kiválóan felszerelt, a legmagasabb igényeket is kielégítő Campus étterem [14].

3.5.2. Könyvtár

A kollégium épületében volt megtalálható a főiskola könyvtára, ami minden igényt kielégítő könyvtári szolgáltatásainak köszönhetően a tanulásban nyújtott nagy segítséget [16]. A szabadpolcos elrendezésű, 1.043 m² alapterületű, 108 férőhellyel, 25 számítógéppel, internet-hozzáféréssel rendelkező könyvtár a főiskola önálló szervezeti egységként működött. A mezőtúri könyvtár 2010 júniusában a szolnoki telephelyre történő beköltöztetése után a fellelhető (százezret meghaladó állományi) dokumentumok több mint 80%-a az alkalmazott tudományok köréhez tartozott. Gyűjteményét a képzéseknek megfelelően alakította, a szakhoz kötődően a műszaki tudományok hazai és külföldi irodalmát is mélységben gyűjtötte. A tananyagok elérése azonban már csak elektronikusan volt lehetséges, a mezőtúri kiadású nyomtatott jegyzetek egy részét a könyvtárban lehetett megtekinteni.

3.5.3. Sportolási lehetőségek

A tantervi és szabadidős sportolási lehetőségek szervezett formában biztosítottak voltak. A bérelt fedett sportcsarnok, fallabda pálya és konditerem kiváló lehetőségeket kínált (aerobic, foci, kosárlabda, röplabda, úszás, evezés, kajakozás-kenuzás, tollaslabda, ezeken kívül az ún. menedzsersportok: tenisz, kondi, íjászat, fallabdázás, falmászás, bowling) mind a tömegsport mind a szabadidő hasznos eltöltésére. Emellett minden évben megrendezésre kerültek a főiskolai sporttáborok (sítábor, rafting) [14]. Minden év során a főiskola tradícióinak megfelelően a HÖK megrendezte a Gólyatábort, a Gólyabált, a Szüreti Bált, a Mikulás Party-t, Szilveszteri Mulatságot, Farsangi Bált, valamint a SzoFi-Napokat, amely az évek során igen nagyszabású rendezvénné nőtte ki magát [13].

3.5.4. Infrastruktúra

A szak elméleti oktatása (magas színvonalon, a kor követelményeinek megfelelő környezetben, korszerű technikai háttérrel) a szolnoki campus 2008 decemberében átadott új oktatási épületében (6. ábra) és az 1977-ben épült (alacsony színvonalú infrastruktúrájú) B épület (sőt olykor a vendégház) szemináriumi termeiben történt.

6. ábra. A szolnoki campus új oktatási épülete

A számítástechnikai infrastruktúra megfelelő volt, valamennyi oktatóteremben biztosított számítógép és projektor. A szak gyakorlati képzésének infrastruktúrája azonban szinte teljes

egészében a mezőtúri telephelyen maradt, melyet egy év elteltével (2011 év végén) a Szolnoki Főiskola térítésmentesen a Mezőtúri Önkormányzatnak adott át (ahogy 2015. április 1-jén a tangazdaság vagyongazdálkodói jogát is visszaadta [15]). A műszaki jellegű tantárgyak gyakorlatai szolnoki szakközépiskolák telephelyein (a Szolnoki Műszaki Szakközép- és Szakiskola Jendrassik György Gépipari, illetve Baross Gábor Gépipari, Közlekedési Tagintézményeiben) található korszerű tanműhelyekben és jól felszerelt műszaki laborokban zajlott [28].

Az oktatás infrastruktúrája ugyan elfogadható volt, de mivel a Szolnoki Főiskolán a korábbi években megvalósított igen jelentős beruházások a szakot csak az elméleti képzés vonatkozásában érintették előnyösen, így a kutatások infrastrukturális háttérét képező laborok, műhelyek biztosítása, a szükséges eszközök, gépek elhelyezése és működtetése nem volt megoldott, ezért jelentős fejlesztésekre volt szükség. A régóta húzódó TIOP pályázat sikeres megvalósítása érdekében 2013-ban konzorciumi tagként bevonásra került a Kecskeméti Főiskola [18] is és 2015. november 15-én sikeresen lezárult a műszaki gyakorlati képzés fejlesztését elősegíteni hivatott 95%-os támogatottságú pályázat, aminek keretében új, korszerűen műszerezett a műszaki menedzser szakon folyó oktatást szolgáló műszaki oktatóbázist alakítottak ki [15]. Másfél évvel később, 2017 nyarán azonban a laboratóriumok szinte teljes egészében Kecskemétre kerültek át.

3.5.5. Nyelvi képzés

A mezőtúrinál nagyobb létszámú nyelvtanárral működő és több nyelv (angol, német, orosz, olasz, francia, spanyol) tanulását biztosító Idegen Nyelvi Tanszék volt felelős a szolnoki telephely nyelvoktatásáért. Emellett az intézményben három nyelvvizsgaközpont (BGF, LCCIEB és SZIE Zöld út) akkreditált vizsgahelye is tevékenykedett, amelyek a nyelvvizsga intézményben történő megszerzésének lehetőségét biztosították, így szolgáltatásai a hallgatók számára könnyebbséget jelentettek [34].

3.5.6. Tehetséggondozás

Szolnokon (ahol a tehetséggondozási rendszer részeként a félévente megrendezett Tudományos Diákköri Konferencia mellett demonstrátori feladatok ellátása is segítette a kiemelkedő képességű hallgatók szakmai fejlődését) a TDK tevékenység iránt a szakról már csekélyebb volt az érdeklődés, amit egyetlen egy, országos fórumra (a 2015. évi szegedi XXXII. OTDK Informatika Tudományi Szekciójának Alkalmazott Informatika tagozatába) benevezett pályamunka is bizonyít.

Egyéb hallgatói szolgáltatások közül megemlítené még a különböző – karrier-, pszichológiai, életviteli és életmód – területeken végzett tanácsadási tevékenységek, amelyeket intézményi szintű rendezvények tettek színesebbé [16].

4. Következtetések

Az agrárszakok elismertsége, pozíciója, az agrárium képzésre is kiható negatív megítélése folytán a mezőtúri kar fennmaradása érdekében műszaki jellegű képzés bevezetése látszott szükségesnek. A műszaki menedzser szak megindításával pedig épp efelé nyitott az intézmény. Én ebben nem látok semmi kivetnivalót. Egy főiskola vezetésének gondoskodnia kell az alma mater sorsáról, és ezt tette az akkori vezetés is. Ezt tették abban az időben mások is.

Viszont magam részéről osztom Dr. Patkós István véleményét, hogy a mezőtúri vezetésnek és a kar tanácsának nem lett volna szabad a kiválást kezdeményező döntést ilyen áron támogatni. Hiszen az önkéntes integrációváltás – azzal, hogy az intézmény feladta (gazdálkodási) önállóságát, kari státuszát és ezzel együtt a helyi döntések meghozatalára hivatott testületét, a kari tanácsot [21], továbbá hogy akkreditált szakjai a TSF-en is indításra kerültek (a térségi intézményi rivalizáció, valamint az egyre romló demográfiai helyzet következtében bekövetkezett látványos hallgatói létszámcsökkenéssel és az ezzel összefüggő dotáció jelentős visszaesésével együtt), illetve a fakultást hátrányosan érintő főiskolán belüli erőforrás elosztási elvek – Mezőtúrt kiszolgáltatott helyzetbe hozta (az azonos földrajzi régióba tartozás sem teremtett kedvezőbb körülményt), és már a kezdetekben előrevetítette az intézmény megszűnését, a képzések Szolnokra történő áthelyezését.

Azonban a Szolnoki Főiskola által a finanszírozhatóság érdekében meghozott kényszerű intézkedések – véleményem szerint – nem a mezőtúri szak(ok) felszámolása, hanem éppen ellenkezőleg, a megmentése céljából történtek, hiszen ahogy a kecskeméti, úgy a szolnoki vezetés is megtehetette volna, hogy nem indítja a szakot, de ők támogatták, életben tartották a műszaki (és agrár) képzést. Meghirdették, függetlenül attól, hogy alacsony létszámú csoportok indulhattak (amit persze a felsőoktatási törvény-koncepció elvei – pl. főiskola legalább két képzési területtel rendelkezzen – is indokoltak).

A hajdani (1952-től 1957-ig a Közlekedési Műszaki Egyetem Szolnokon működött) közlekedésmérnöki képzés után tehát „visszatért” Szolnokra a műszaki felsőoktatás. Mindazonáltal a szakon oktatók jelenléte az intézmény vezető testületeiben, ezáltal a képzés szakmai és érdekképviselője a főiskolán belül még gyengébb lett. Következésképpen továbbra sem sikerül(hetett) helyesen reagálni a hazai felsőoktatás változásainak (a Bologna rendszerre való áttérésből adódó képzési túlkínálat, intézmények közötti versenyhelyzet, stb.) kihívásaira, megfelelő lépéseket tenni a negatív hatások kivédésére (pl. a képzési profil alapos átgondolásával, a kínálat – egyetemek által nem végzett felsőfokú oktatásokkal történő – bővítésével, az aktivitás növelésével a kisugárzásban, az imázsépítésben és a beiskolázásban) és így helyt állni a hallgatókért folyó versenyben. Ennek folytán a képzés hosszútávon fenntarthatatlannak bizonyult és a kecskeméti összevonás után a szolnoki telephelyen megkezdődött, sőt hamarosan be is fejeződik a szak kifuttatása, fájdalmas úrt hagyva maga után.

Talán épp ezt elkerülendő írt alá stratégiai partnerségi megállapodást Szolnok város és a Debreceni Egyetem. Az együttműködés célja egyrészt a szolnoki műszaki felsőoktatás fejlesztése. Másrészt pedig, hogy a Debreceni Egyetem a felsőoktatás és a kutatás terén szerzett tapasztalataival támogassa a szolnoki önkormányzatot a város vasútgépészeti tradícióján keresztül a közlekedési felsőoktatás fejlesztésében [22].

Irodalomjegyzék

- [1] Vermes Pál (szerk.): A mezőtúri felsőoktatás fél évszázada (1960-2010). Mezőtúr, 2010. p. 251
- [2] Oláh Béla: A 40 éves mezőtúri mérnökképzés jelene. Szolnoki Tudományos Közlemények XVI. Tudomány ünnepe alkalmából rendezett tudományos konferencia kiadványa, Kiadó: MTESZ Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Szervezete, Szolnok, 2012. pp. 122-149. Available: http://www.szolnok.mtesz.hu/sztk/kulonszamok/2012/cikkek/2012-12-Olah_Bela.pdf. [Megtekintés: 23-Apr-2013]
- [3] Oláh Béla (összeáll.): A 40 éves mezőtúri mérnökképzés jelene – Az utolsó 10 év 2002-2012. Áttekintő kiadvány, Mezőtúr, 2013. Kiadó: Mezőtúri Lokálpatrióta Egyesület, p. 40 Available: <https://docs.google.com/file/d/0BzbTf3L2FeXFYUixNHViS1NaVFU/edit?usp=sharing&pli=1>. [Megtekintés: 19-Jan-2014]
- [4] Kérelem a Műszaki menedzser főiskolai alapképzési szak indításához, Tessedik Sámuel Főiskola, Mezőgazdasági Főiskolai Kar, Mezőtúr, 2003. január, p. 94 + mell.
- [5] A Szolnoki Főiskola 2014. évi oktatási és gazdálkodási beszámolójának szöveges értékelése. Szolnok, 2015. p. 69 Available: http://www.szolportal.hu/images/gmi_dokumentumok/szolnoki_foiskola_2014_evi_oktatasi_es_gazdalkodasi_beszamolo_szoveges_ertekelese.pdf. [Megtekintés: 29-Jun-2018]
- [6] Tessedik Sámuel Főiskola, Mezőgazdasági Főiskolai Kar, Akkreditációs jelentés, Mezőtúr, 2005. p. 235 + 66 mell.
- [7] A Szolnoki Főiskola akkreditációs önértékelése III. kötet, A Műszaki és Mezőgazdasági Fakultás akkreditációs önértékelési jelentése, Mezőtúr, 2008. p. 160 + mell.
- [8] MAB Intézményi Akkreditációs Jelentés (Tessedik Sámuel Főiskola Mezőgazdasági Főiskolai Kar, Mezőtúr) 2006. p. 12 Available: http://www.mab.hu/joomla/doc/hatarozatok/int2k/TSF-MFK_plhat.doc. [Megtekintés: 30-Maj-2014]
- [9] felvi Rangsor, Egyetemek, főiskolák mérlegen, 2006. pp. 24-43. Available: https://www.felvi.hu/pub_bin/dload/rangsor2006/24_43.pdf. [Megtekintés: 27-Aug-2018]
- [10] Fodor Szabolcs, Kiss László: A műszaki és a természettudományi képzési terület a felsőoktatási rangsorok tükrében. In: Felsőoktatási Műhely, 2008/4. – Reál(is) továbbtanulás, pp. 75-96. Available: https://www.felvi.hu/pub_bin/dload/felsooktatasi_muhely/FeMu/2008_04/oldal75_96_fodor_kiss.pdf. [Megtekintés: 23-Nov-2018]
- [11] Jelentés a műszaki menedzser alapképzési (BSc) szak akkreditációs helyzetéről, Szolnoki Főiskola, Műszaki és Mezőgazdasági Fakultás, Mezőtúr, 2009. október, p. 77
- [12] Intézményi Tájékoztató 2011/2012. tanév, Szolnoki Főiskola, 2011. p. 152

- [13] Intézményi Tájékoztató 2012/2013. tanév, Szolnoki Főiskola, 2012. p. 170
- [14] Intézményi Tájékoztató 2013/2014. tanév, Szolnoki Főiskola, 2013. p. 60
- [15] A Szolnoki Főiskola 2015. évi oktatási és gazdálkodási beszámolójának szöveges értékelése. Szolnok, 2016. p. 91 Available: http://www.szolfportal.hu/images/gmi_dokumentumok/SZF_2015_evi_szoveges_beszamolo.pdf. [Megtekintés: 29-Jun-2018]
- [16] Intézményi Tájékoztató 2014/2015. tanév, Szolnoki Főiskola, 2014. p. 35
- [17] A Szolnoki Főiskola 2012. évi oktatási és gazdálkodási beszámolójának szöveges értékelése. Szolnok, 2013. p. 68 Available: http://szervezet.szolfportal.hu/images/gmi_dokumentumok/a_szolnoki_foiskola_2012_evigazdalkodasi_beszamolojanak_ertekelese.pdf. [Megtekintés: 29-Jun-2018]
- [18] A Szolnoki Főiskola 2013. évi oktatási és gazdálkodási beszámolójának szöveges értékelése. Szolnok, 2014. p. 58 Available: http://www.szolfportal.hu/images/gmi/2013_evi_oktatasi_es_gazdalkodasi_beszamolo_szoveges_ertekelese.pdf. [Megtekintés: 29-Jun-2018]
- [19] Intézményi Tájékoztató 2009/2010. tanév, Szolnoki Főiskola, 2009. p. 104
- [20] Bakos Károly, Cseh Boglárka (szerk.): Felsőoktatási felvételi tájékoztató 2006, Kiadó: Oktatási és Kulturális Minisztérium, Budapest, 2005. p. 1006
- [21] Patkós István: Visszaemlékezéseim mezőtúri éveimre. In: Volt egyszer egy főiskola Mezőtúron, visszaemlékezések, megörökített érdemlő történetek, avagy ami a korábbi jubileumi és emlékkönyvekből kimaradt, Bélyey Ferenc et al. (szerk.), Kiadja MMBKE, Mezőtúr, 2014. p. 224, pp. 9-35.
- [22] Hartai Gergely: Megállapodnak az egyetemmel. Új Néplap, Jász-Nagykun-Szolnok megyei napilap, XXIX. évf. 290. szám, 2018. december 14. 3. oldal
- [23] Elmúlt évek statisztikái - Felvi.hu. [Online]. Available: https://www.felvi.hu/felveteli/ponthatarok_statistikak/elmult_evek/ElmultEvek/index.php/elmult_evek_statistikai/ponthatarok?filters%5Bsta_int_id%5D=&filters%5Bsta_kar_id%5D=&filters%5Bsta_ev%5D. [Megtekintés: 21-Jun-2018]
- [24] Tanulmányi Tájékoztató 2010/2011. tanév, Szolnoki Főiskola, 2010. p. 300
- [25] Bakos Károly, Szabó Katalin Zsuzsanna (szerk.): Felsőoktatási felvételi tájékoztató 2010, Kiadó: Oktatási és Kulturális Minisztérium, Budapest, 2009. p. 879
- [26] Alma Mater, Tessedik Sámuel Főiskola, Mezőgazdasági Főiskolai Kar – Mezőtúr. Békés Megyei Hírlap, közéleti napilap, LVIII. évf. 295. szám, 2003. december 19. 6. oldal Available: https://library.hungaricana.hu/hu/view/BekesMegyeiNepujasg_2003_12/?pg=265&layout=s. [Megtekintés: 14-Mar-2017]
- [27] Felvételi tájékoztató 2011/12, Szolnoki Főiskola, 2011. p. 40
- [28] A Szolnoki Főiskola Intézményfejlesztési terve. Szolnok, 2012. p. 146
- [29] A Szolnoki Főiskola 2009. évi oktatási és gazdálkodási beszámolójának szöveges értékelése. Szolnok, 2010. p. 39 Available: http://szervezet.szolfportal.hu/images/stories/gazdasagi/2009_evi_szoveges_beszamolo.pdf. [Megtekintés: 10-Sep-2012]
- [30] Bakos Károly, Borsa Melinda, Szabó Katalin Zsuzsanna (szerk.): Felsőoktatási felvételi tájékoztató 2009, Kiadó: Oktatási és Kulturális Minisztérium, Budapest, 2008. p. 670
- [31] Kiss László, Gönye László, Garai Orsolya: Felvételi tájoló 2011, Kiadó: Educatio Társadalmi Szolgáltató Nonprofit Kft., Budapest, 2010. p. 262
- [32] A tanszékről bővebben - Műszaki és Gépészeti Tanszék. [Online]. Available: http://muszakigepesz.szolfportal.hu/index.php?option=com_content&task=view&id=2690&Itemid=311. [Megtekintés: 20-Jul-2012]
- [33] Bakonyi László et al. (szerk.): Felsőoktatási felvételi tájékoztató 2007, Kiadó: Oktatási és Kulturális Minisztérium, Budapest, 2006. p. 927
- [34] Idegen Nyelvi Tanszék. [Online]. Available: <http://nyelvoktatas.szolfportal.hu/>. [Megtekintés: 28-Jul-2012]